

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

brak zdj

W

Lublin

adres
Cheim Lub. 22-100

reg. lubelskie

WP
IX' 1939
~~WP~~

MUSZYŃSKA Anna

I v. Tiuchtej /1945/

II v. Wierzbicka^{is} 1956

1105/WSK
1

J. 1105 / WSK,

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Muszyńska Anna

1° v. Tuchtej

11° v. Wienzbińska

I./1. Relacja ✓ k. 3, 5, 1-6.

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 3, 5, 1-6.

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 1

VI. Fotografie —

1/1. Relacja.

- Relacja własna - życiorys Annętkiembiniskiej z d. Muszyńskiej, 1° v. Tuchtej, o służbie wojskowej w wojnie obronnej 1939, b.d. Rkp. Oryginał, k.3, s.1-6.

kich się wymuszamy na front, ekipy zbrojone się fabryki są
wzrost do pełnego rytmu w kierunku Strubiszowa, p
a lot 16. tu potrzebne były decyzje rokowców, gdyby od rokow
był do miar wspomnianemu swojej matce, że gdyby pro
by było wymuszenie z wojskiem, że chcącaby do tego end
iam ogólnie zezwolenia ani br otem nie chciano szyć.
udać się do matki brata który pełni służbę dyżurn
rogowego I.K.P. na Sworcu kołowym i udać się z prośb
u że potrzebne jest takie zastąpienie otreści: że jest m
i się w dalszej podróży i udzielenie pomocy ranonym tylko
i ma i Wujek napisat podpisał to ja bieżącym Edward
stał i w ten sposób w ciągu dnia mi do limjowej służby
Całą załogą i opieką otaczai na na wyprawę frontową
stawiono nas w szeregach była przedmowa i życzenia wy
ei w duchu braterstwa i życzy rychłego powrotu do
yruszyliśmy po potrochmi tylko za nami jedni fabryki
to końca mi było ścisły szosami lasami jak się dało dosto
iszowa jakoś nas rozdzielali to pociągami dojeżdżali
ooke ginęło bo samoloty kursonaty tier pierwszy pod ko
o rana mi było spokojnie tylko co poręgoch. Warkot
zgodzów w korlu byliśmy mi spina 30 dni i ileśmy
i kucnie były polowe tier nie było organizacji i kto
że były już sam i inne wojska które wędrowniej do
ok. z Chetina. Nie radź się znowu owarzy m
a eata pierś w medalu i głośił nam z oburzeniem żeby
ojny już miała jener do służby ochotniczej Strzelców
notniere, smarkacze boni mają, a tu prawdziwi notni
mi to szkod można wojnę wygrać uwarum że to było r
eu ale dawniej szkod czołwik mogli o ten rozpythiem
znoraz atoni że rewolucja z Niemcami. Hitler się zast

na dostaje pokrywkę na samo wspomnienie. Powrót do
było bardzo ciężkie gorące gład- i niewyspane noce dro
redostać było się ciężko przez rzekę Bug bo przez
miejscem Anka było wycekiwać gołkami bo ko
na po zrywaniu mosty, mosty na bugu zawa
ad pociągu osobowego i ciężniety był w rowach
ciężko się po dachu po cemu kto mógł, po tej całej p
my do po bliskiej wioski gorki prosiliśmy o kęs
na by było dostać do jedzenia z kęsa Ukraince mi
wojować mi chcieliśmy i chleba chcieli tak coż roln
ziemiach na polach na łpoci surowe się jadło bma
ach lub gorki rowy i łpoci z boga wody się nabier
uro 8 kilom. od Chetina był tam dwór dawno now
spółczowali nam jacy wymięremi brudni gładni że mi
gorki ołpiero można było znaleźć trochę człowieku
jak się przedstawia rok 1939 to napewno przypomniał
z frontu poszłam prosto do szpitala bo człowiek nie
e bo dom w którym mieszkaliśmy został spalony (na p
3) rookina rozpruzona ojciec pracował na kolei by
drodze na deleg. w Kowlu cały tydzień poszukiwaniem
ciężko szereglinie matka z trojga dziećmi też powróciła
la rookina w szpitalu w filii Nr 2. Tam mamy zdję
stwierdzić znów ujrzeły tylko miśki dwoje zgineło
oleraunek z innych miast. po wkróceniu wojsk mi
i nasz sanitariuszek ~~matony~~ z szeregowano i w par
gu Ankarowego za miśki to i wywieziono do mi
sei Magdeburg tam były dwoje obozy-lagry za Ber
xi 1939 r. a wróciłam 20. V. 1945. Po wkróceniu woj
i pracowałam w Stalagu XII kto był to na pewno pa
lejaer i Francuzi pierwszą miśkiem w miśkiem do roku

W szpitalu Garnizonowym wojskowym rozporządzone¹¹ pracę
1945 r. a likwidacja szpitala nastąpiła w 1946 r. i ja
wyjechałam z rodziną do Wąbrzeża tam ukonczyłam
roczną szkołę dla mi. pielęg. z kurs sióstr 90g. SS. w 1947.
Leczyłam pracując w szpitalu Sm. FOZ. szpital był to
szpital dla ludności żydowskiej ale chorzy i polscy leżeli
w nim tylko są opisał, w 1949 szpital ten przenieśli na
Luz i już objęła Ubespiecalnia. W 1950 r. wróciłam do
Chelma gdzie pracowałam w Miejskim Szpitalu w Chelmie
na oddz. Chirurg. 90 sióstr 90g. w 1956 r. Wyjechałam do
Legnicy gdzie również pracowałam w Szpitalu Miejskim Nr. 1.
do 1961 r. ponieważ wam nikt nie odzwolnił się przysła
na świat mi moja siostra i mąż mój emigracji są są
zamieszkać dom, bo ja po większej części byłam zajęta
pracą prawną doskonaleniem siebie było mi bardzo
ciężko emigracja była wrócić do Chelma gdyż tam
mi miałam bliższą rodzinę a tu matkę i siostrę które
opiekują się moim dzieckiem, a mąż pozostał w Legnicy
i co ja wróciłam do Chelma czekać się emigracji w
Chelmie jest ciężko o pracę otrzymałam pracę w Sielisz-
cu to jechała autobusem 45 minut ale praca na
emigrację mi pasuje pracowałam półtora roku
zwolniam się dostajam pracę jeszcze w Białej-Podlasku
no to tu daleko 2 lata była to był dom starców.
podopiecznych to estonów zapomniał to co umie żadnej
praktyki emi. zwolniam się zgłaszałam się do
innych placówek pracy w szpitalach brak wolnych
miejsz a wiem dlaczego bo się mi nie udało.

ko cesownik posiadał tylko tydzień 7 klas szkoły ¹⁹¹⁴pośt. i tylko ten kurs był g. m. co się jest temu winno i w naszym wieku nie było możliwości szkolenia się bo mi było na to czasu. Jak tylko po wyzwoleniu było czegoś mało pielęgniarek jak pracowało się mi tylko po 16 godz. ale były przypadki i po 24 godz. gdzie na własnych kosztach zcignęto się trochę stoliki różnego rodzaju aby stworzyć warunki dla chorych i tworzyło się i były jakichś pomieszczeń i jedna pielęgniarka była na 2-3 piętra sama gamniała ze strykonką jak z pistoletem to się tego jej nie widzi bo to było dawniej i nie prowadzi. Ale to są fakty dzisiaj jak państwo może dojeżdżać i warunki mają i to mi obciążenie. Ja obecnie nie pracuję w swoim zawodzie gdyż jestem w Dublinie wywana na egzamin były trudności a ten wielki bo mi byłam do tego przygotowana gdyż mi szkolono nas jak zwykle przed egzaminem dostawało na folii termin i wszystko mi się stało do kupy i mi odpowiedziałam a co gorzej mam i cięższe silnie na chwilę wy zamilkłam ponieważ były trzy ogromne oile mi ktoś coś spytał mi odpowiedziałam ale za chwilę pomysły spokojnie odpowiedziałam z Białą - 1000. wszyscy nas 5 oblały później koleżanki zgrupowały się razem wzięły pieniądze 2 tysiące i na tydzień zatrzymały się w Dublinie przy tej własnej szkole i wzięły się 900kina i kosztowało 50 zł.

Mnie natomiast mi było stać i mi edałam tylko
dotożyciom się bo i na fizjotek alpejski dla naszych pan
i po obu obnogi oblatam. Tak to skonczyjom swój
ulubionny zawośot którego od pierwszych kroków
wzrosła lubiłam naktatam do suchów - do hawerst
bratam udziaty w oborach i do starosci przogiatyja
pracowac ale co? Anaba ustą pie miejsce innym.
Obecnie mój mój w degniey dostał się rekome do
wziesimie za kochoanych kolegów sprudat jakos
posobnie naszym pochodzenie z krackiny. i
co mam robic? pomoe mu mi moge bo mi jest
samuj ciężko mam chorą matkę na utrzymaniu
mam chioolka rozmier i eobierkę która uczy siera
do szkoły... sama musz pracowac. bardzo
ciężko w kaktadaet drewnyeh prac fizyeh.
zarobek 13000) ale gdzie tego szukać dojerokiam
10 km. poeiggiem, eheciatabym dostac prace na
miejscu aby była dobra piatna aby mozna było
wziyci 4 osoby i co? jakos sobie musz poradzić moie
Ac moje pisanie jest wam drogie Kolubanki za
mochne ale franczkie, teraz z tykam się z ludkami
ktory moiee co w drzewi pracuje taki estowik
frontowy, ucrony moie nie po ferarimysiości
oile co? taki erazy nastoty jencu Trochu do wazytko
lezdni ucronu a mi będek fizyernego. Tak na
dem bym zakonczyła swoje barzraini i przepaszam
za mi sprawnie pisanie bo rękę euz z nerwou -
obrzy zabaroko się rozżalitom.

1/16

Skauwona koleżoutko oto całe moje z ilustrowanymi
zycie metodych list wszystko poświęcającem ella i de i
myślaiam ai będeż erem's kuchy's byto mi byj dżisij
jest mi cięzko ale nasywa si' trudno posyioem
nam odjzei po powroci z frontu i cała ta
nawa grupa z całej polski byli bytko nam
pamięz thi bo nie byto czasu myśleć o odjzei
i posyioem nam opinii z ostatniej pracowni
pracy; a inne dowody do chyba nie są tak
waine oby omie si' starać bo w tym samym
mieści wyrostom i z tego miasta wyruszybam
na front i z tego miasta zabrama bybam
do niewoli do znaney z miejscowości i t.d.
Po zafem moina sprawozdanie słowry luki
widzieli; wiekieli i enali.

Zafem baroko przeproszam za zabranie
czasu i za chęci wiadomości o losi moim
słs porokowienie
koleżeńskie.

(z drugiego mailen Więkska Anna

Przepraszam na odjzei
moja osoba zastawiona a tramentem

II. Materiały uzupełniające relację:

- Ankieta z dn. 3.V. 1963, dot. i wypełniona przez Annę Wienbiniłoz, przekazana przez Irene, Krolikowską. Druk/klip. Original, k. 3, s. 1-6.

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia 3. V. 1967r. 69

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznane, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone. (Latare slawo)
Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedlił się: / odpowiednio podkreśl/
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego:

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

W czasie mobilizacji wyruszyliśmy z miejsca m. Chetui dub. i udaliśmy się w kierunku Strubiszowa następnie Kowel - Równie - Włodzimierz w Kowlu zostaliśmy po 3ch dniach rozbrojeni. warunki były bardzo ciężkie nie było organizacji nie było nikogo kto by mógł nam kierować jak można było tak na oślep poprowadzić tylko bracia młodych a zwiarkera sturka ochotnicza młodych strzelców. Jak to wszystko było ciężkie i z marnowaniem jesie nie było to co było to co każdy miał w plecaku.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
przyjaciele,
państwo,
społeczeństwo,
instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
tak,
nie.

Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne: *Sta tego ze Główna
do mój kraj i życie, i Matka.*

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcenie się: *1946 r. Kurs Sióstr Bogot Sanitar.
w autobus*
- już w roku 1945,
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
- ukończyłaś szkołę podstawową, *tak w 1938 r.*
- " " zawodową,
- " " . średnią ogólnokształcącą, *1945*
- " " " zawodową,
- wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze: *Przelegnionka mł.*

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:
7 kl. szk podst.

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *mł. Przelegn.*

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *1300 zł (Aynge Frycha)*

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *1 pom. rok: Gospodarsko mł. posiadam.
1 pom*

c/ Czy posiadasz: Telefon, *nie*
radio, *tak*
telewizor, *tak*
adapter, *nie*
pralkę, *nie*
lodówkę, *nie*
odkurzacz, *nie*
inne; *nie*

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest? *Lawra sturjiam uczynkiem olla innymi
misi pomoe ratowae.*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem: *mi bylo ochotnicza sturica fronto.*
- ułatwiał Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
-otrzymania mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu, *czynna sturica ochotniczo fronto - 1939/1.*
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź: *W roku 1938/39
braiam czynny uchiat w cwieceniach przeciw lotniczym
hasio, O. P. L. Obrona przeciw lotnicza silom opasni byly
oraz czynności spełniamy byly miejsca sklorione, gazowe
oraz - fosforon - palne. Karidze nas miał swoje odena
erone bolainki ulicze ne i z noskami Amela bylo sturice
pelunie.*

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:
- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami: *fakt to ze bylam
odwarina kudy w tym miodym wieku wyruszyc
z wojskiem z taborami jakby byl to front ale
byl i poswiecenie narpmien si na własna smiwie
i zyciu. To chyba wystarczy.*

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak, nie.
 - zawodowych tak, nie.
 - społecznych tak, nie.
 - naukowych tak, nie.
 - małżeńskich tak, nie.
 - towarzyskich tak, nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
 Tak, nie.

Dlaczego: Bo pracowałam i pracuję i mi widziałam że kiedykolwiek o nas będzie ktoś pamiętał więc zganiłam się tylko do związku L.B.O.W.I.B.

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy: W pracy osiągnięcia moje to są tylko jedyni pracownicy zawodowa, mi. pielęgniarki już były w 25 lat mojej pracy w szpitalu zdrowia i mi mogłam sobie egzaaminu bo warunki życiowe tak się zmieniły i trudno mi było.

15. Napisz , kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

Zamężni wyszłam zaraz po powrocie z wojny to jest w 1945 i pierwszy mąż mi żyje, wyszłam ponownie za jego obywatela Wienleinskiego w 1956r. ale mi jesteście razem. Dziecko umarło w wieku 8 lat moja praca do tychczas była pilniejsza jak układaniu życia rodzinnego w budowa Państwa. Sep 1945

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Moja córka ma 8 lat uczy się w I-iej kl. B. w szkole podst. Im. A. Mielkiewicza Nr. 3. w Chelmie dn.

- Jak kierowałaś ich losami: Moja córka bierze przykład ze mnie i mówi że będzie pielęgniarką będzie tak jak mausia kiedy mnie służyła pomocą.

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei: nie

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami: W trakcie rozmów, w towarzystwie opowiada o działalności i ma błąd mojej służby że w takim to czasie po prostu bez porozumienia się 2 roki caami poświęcałam się opisać rodzinę i rodzinstwo.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

(tak) nie

Dlaczego tak jest:

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość? nie

Podaj przykłady: Uważam że raczej mam raczej bo od urodzenia zamieszkuje w tym samym mieście to luki są.

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe? nie

Podaj przykłady: Bo po powrocie z frontu wróciłam do Chelma i zaczęłam ponownie pracę w szpitalu gdzie po tygodniu wywieziono nas z chorymi i rannymi do Obozu w Sieradku ze Sieradka do Niemiec po powrocie z Niemiec w 1945 roku zaczęłam pracować.

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej? nie

Podaj przykłady:

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby ,Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba? *Tak*

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: *16 lat*

b/ Jakie miałaś wykształcenie? *7 kl. szkoły podś. In. Królówj Jasku.*

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:
- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe, Chetm Lubelski
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją? *Chetm Lub.*

e/ Gdzie pracowałaś? *Okręgowy Szpital Wojskowy Chetm Lub.*

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko? *Szeregowca*

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy? *żadne*

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać: *Ja pracowałam jako sanitarka, pielęgniarka S.S. pogot. Sanitar. w chwili mobilizacji zapisałam się do Ochotniczej Służby Sanitarnej Frontowej aby razem z wojskiem wyruszyć na ten długi front. Bo że nam poświęcenie się i ofiarne drogi spaliło się na niczem miłk o to mi pyta bo to czasy Sanacyjne!*

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

i

J. 1105 | WSK

WP
IX' 1939

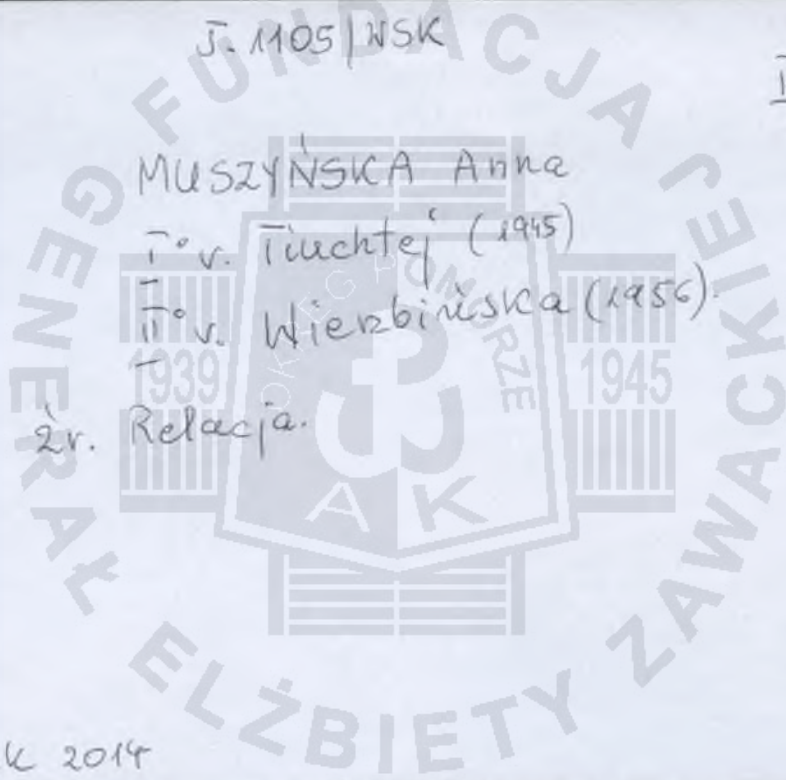
MUSZYŃSKA Anne

I^o v. Tüchtej (1945)

II° v. Wienbińska (1956)

2° v. Relacja.

B. Rojek 2014

J. 1105/WSK

W.P.
ix 39

MUSZYŃSKA Anna

i° v. Tuchtej (1945)

ii° v. Wienbiska (1956)

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

МУСІУНІСКА Anne

